

Ocena wdrażania działania 8.3 PO IG i rekomendacje dla zmian w programie

Radosław Oryszczyszyn
Instytut Socjologii
Uniwersytet w Białymstoku

8.3 PO IG - *Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu (e-Inclusion)*

Zakres wsparcia:

- zapewnienie dostępu do Internetu
- zakup i serwisowanie komputerów z tym dostępem,
- przeprowadzenie niezbędnych szkoleń dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.

Beneficjenci:

- Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym ze względu na trudną **sytuację materialną**
- Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym ze względu na **niepełnosprawność**

Wnioskodawcy:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- konsorcja jednostek samorządu terytorialnego,
- konsorcja jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi

Zasady wsparcia:

- Dofinansowanie w wys. maks. **85%** wydatków kwalifikowanych
- Maksymalny okres finansowania dostępu do internetu – **3 lata**
- **5-letni** okres trwałości rezultatów projektu

Ocena absorpcji środków w ramach działania 8.3 PO IG przeznaczonych na zapewnienie szerokopasmowego dostępu do Internetu osobom zagrożonym wykluczeniem cyfrowym

Realizacja badania:

- Stowarzyszenie **Miasta w Internecie** na zlecenie Władzy Wdrażającej Programy Europejskie
- Finansowane przez UE ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Pomocy Technicznej PO IG

Cel badania:

- Ocena **stopnia wykorzystania środków** działania 8.3 PO IG w roku 2009 i **osiągnięcia celów** tego działania oraz **określenie barier**, jakie już wystąpiły i mogą wystąpić w trakcie wdrażania działania 8.3 PO IG

W ramach badania przeprowadzono:

analizę danych zastanych (m.in dokumentów programowych PO IG, wytycznych dla działania 8.3 PO IG, wniosków aplikacyjnych oraz wyników poprzedniego badania ewaluacyjnego)

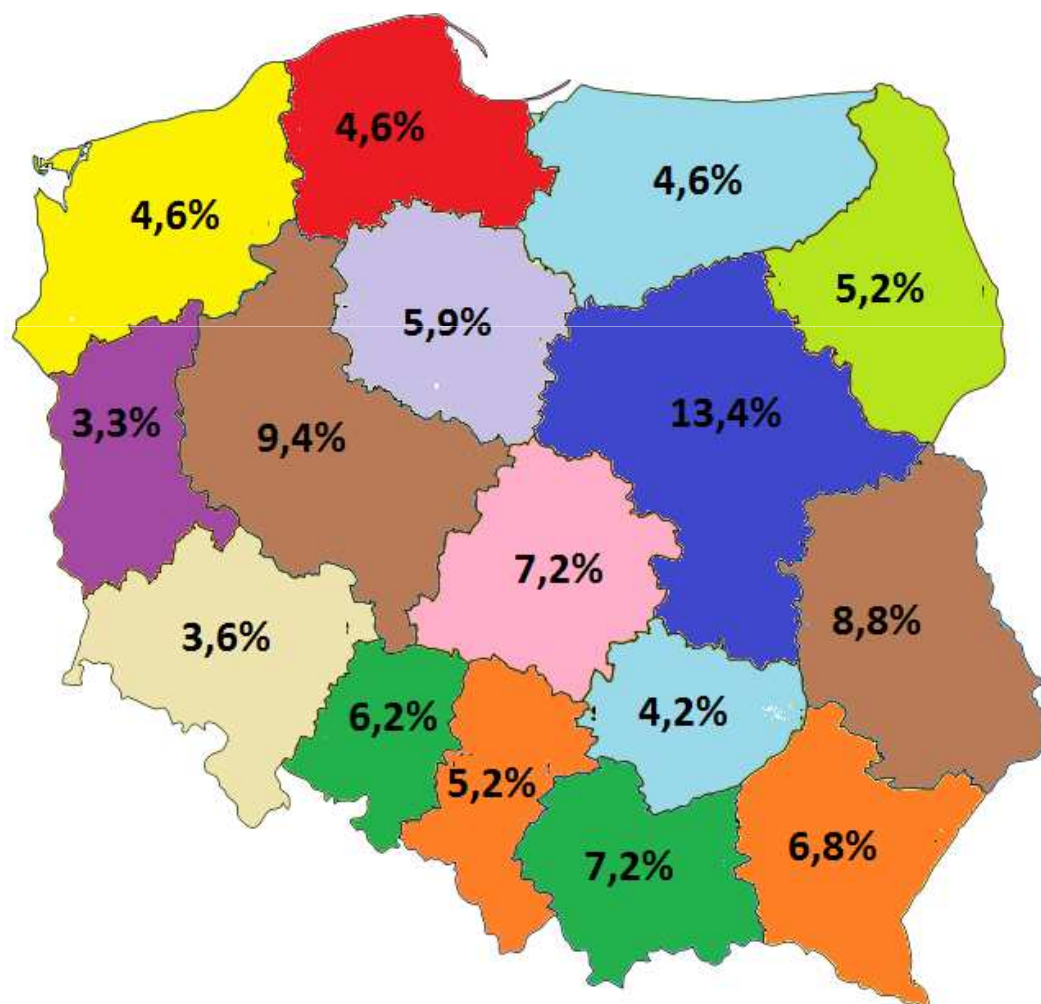
indywidualne wywiady pogłębione z instytucjami odpowiedzialnymi za realizację działania 8.3 PO IG

badania ankietowe typu *face to face* z 300 przedstawicielami gmin wiejskich i miejsko-wiejskich (beneficjentami lub potencjalnymi beneficjentami 8.3 PO IG,

Rezultaty badania

Charakterystyka potencjalnych
beneficjentów 8.3 PO IG

Badanie gmin – beneficjentów i potencjalnych beneficjentów 8.3 PO IG

300 gmin, w tym:

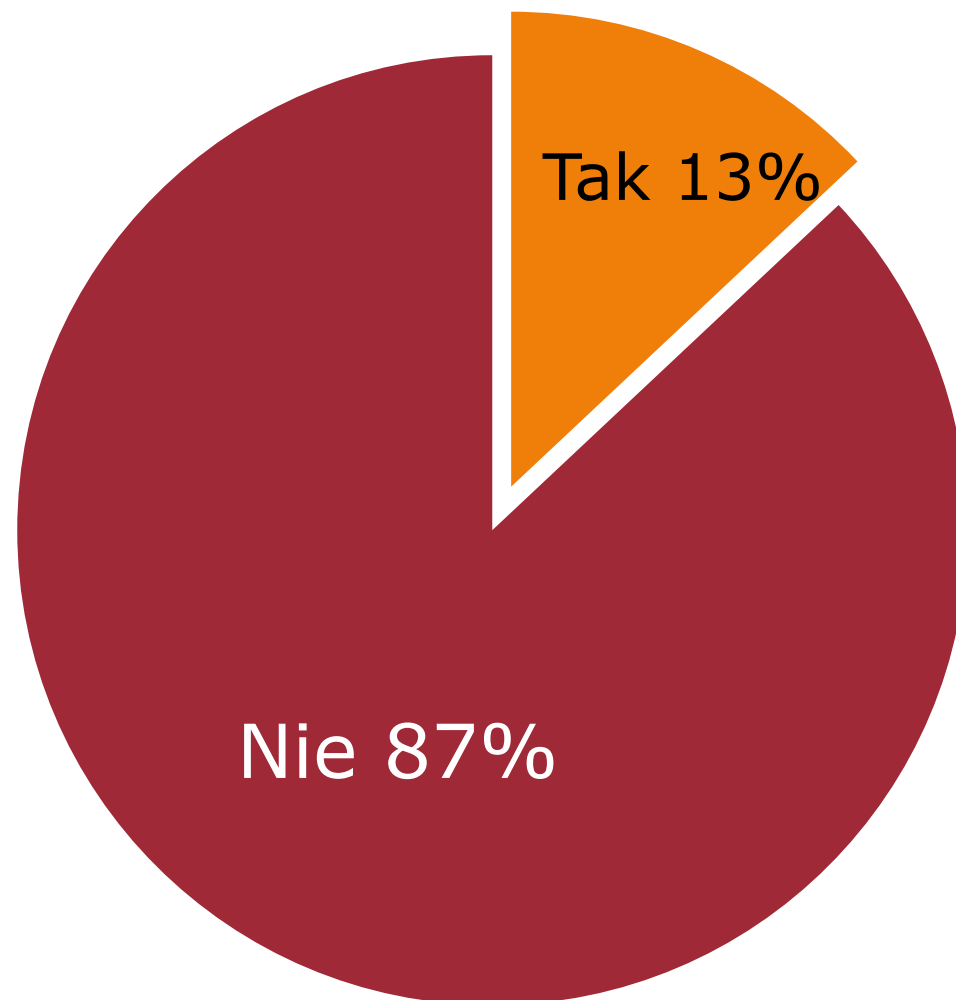
- 198 wiejskich

- 102 miejsko-wiejskie

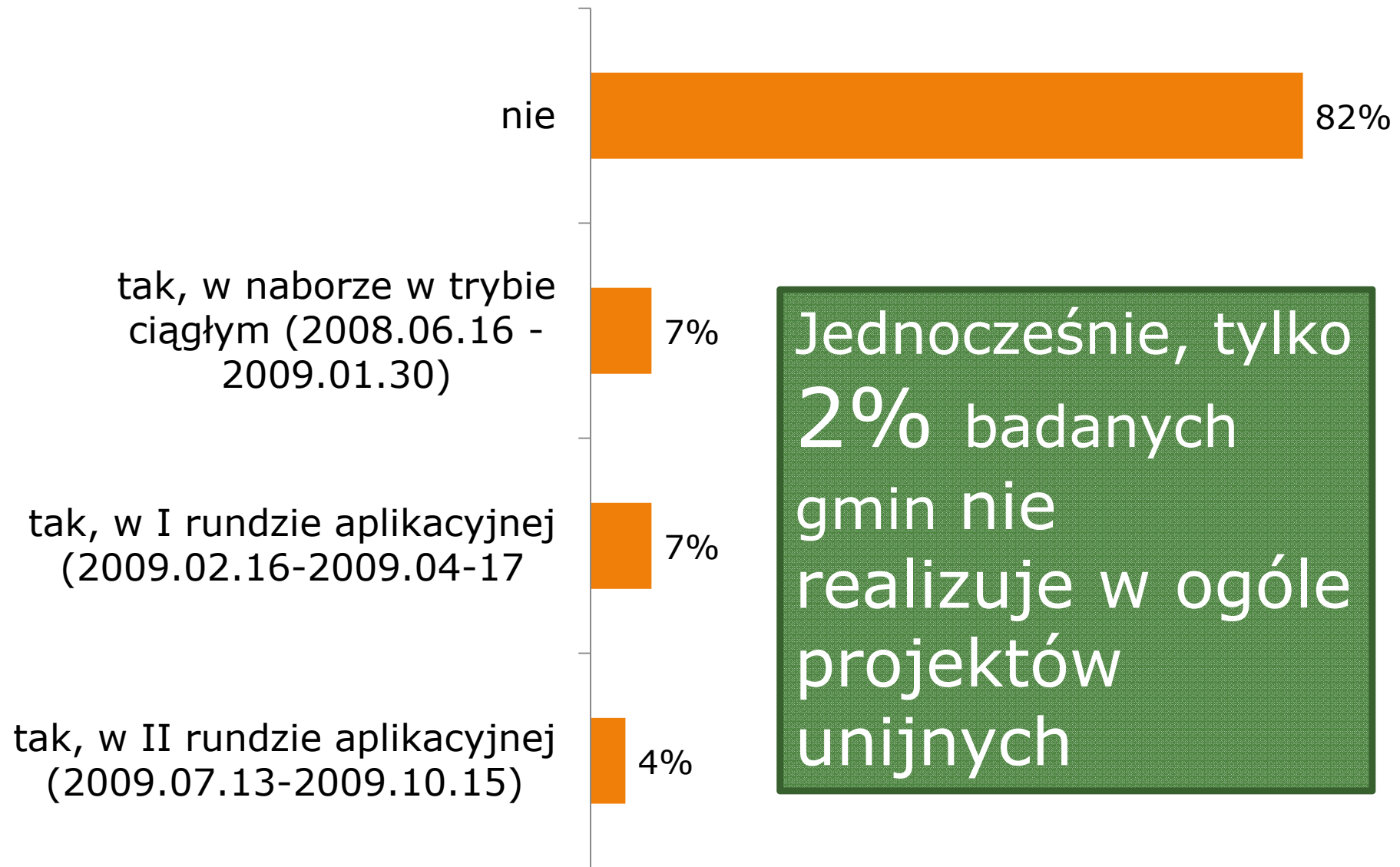
Ponad 50%
stanowiły gminy
o charakterze
rolniczym

Czy gmina
realizuje obecnie
projekt w
ramach 8.3 PO
IG?

[proporcja narzucona
przez Zamawiającego]

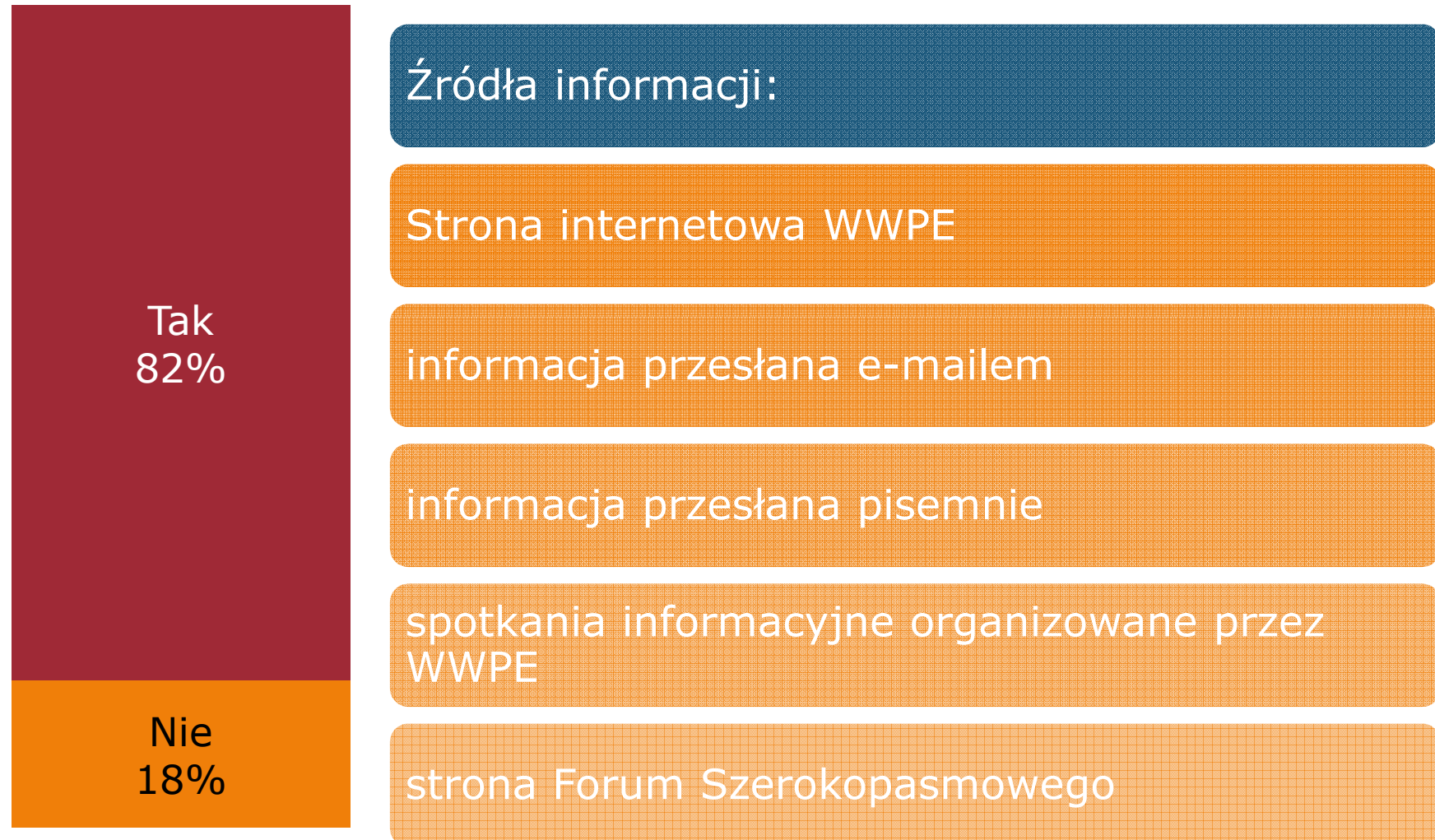

Czy gmina składała wniosek w ramach działania 8.3 PO IG?

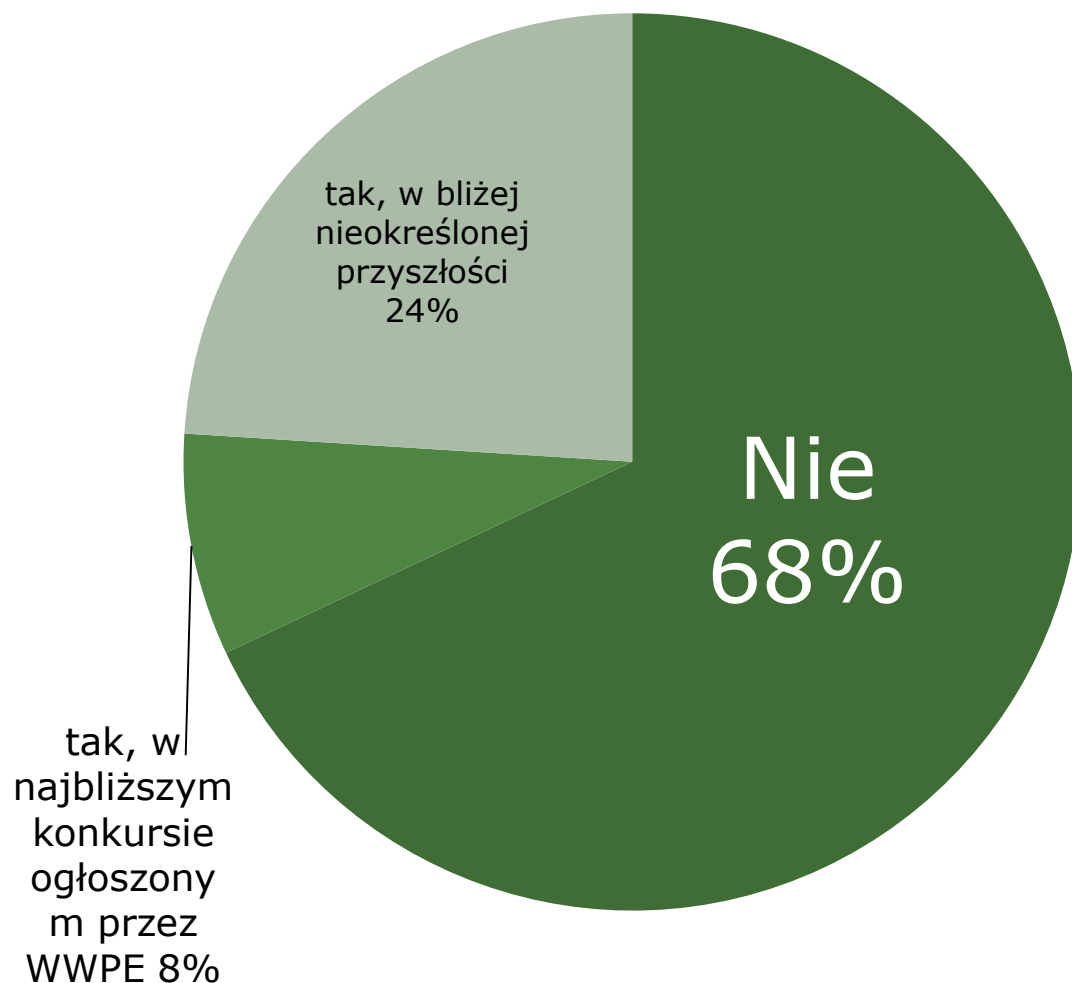

Czy gmina wie o możliwości realizacji projektów w ramach 8.3 PO IG

Czy gmina planuje składanie wniosku w ramach 8.3 PO IG

zbyt niski poziom dofinansowania dotacją
41%

brak takich potrzeb wśród mieszkańców
39%

zbyt duże ryzyko odrzucenia projektu
36%

realizacja projektu zbliżonego tematycznie do 8.3 PO IG
21%

Mocne strony 8.3 PO IG

Słabe strony 8.3 PO IG

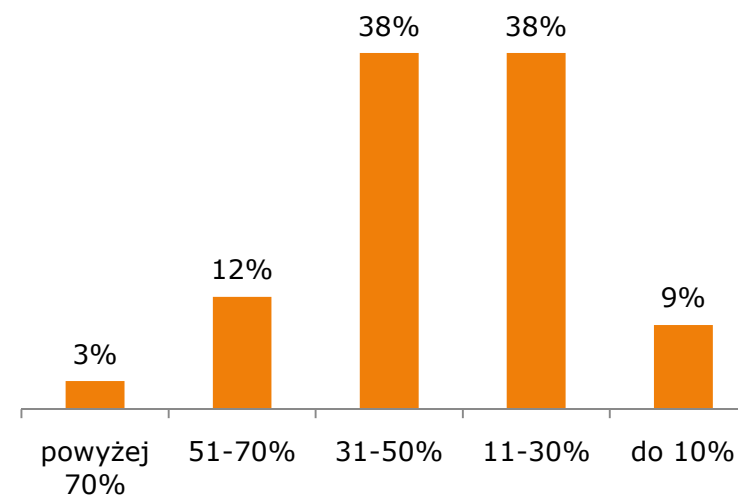
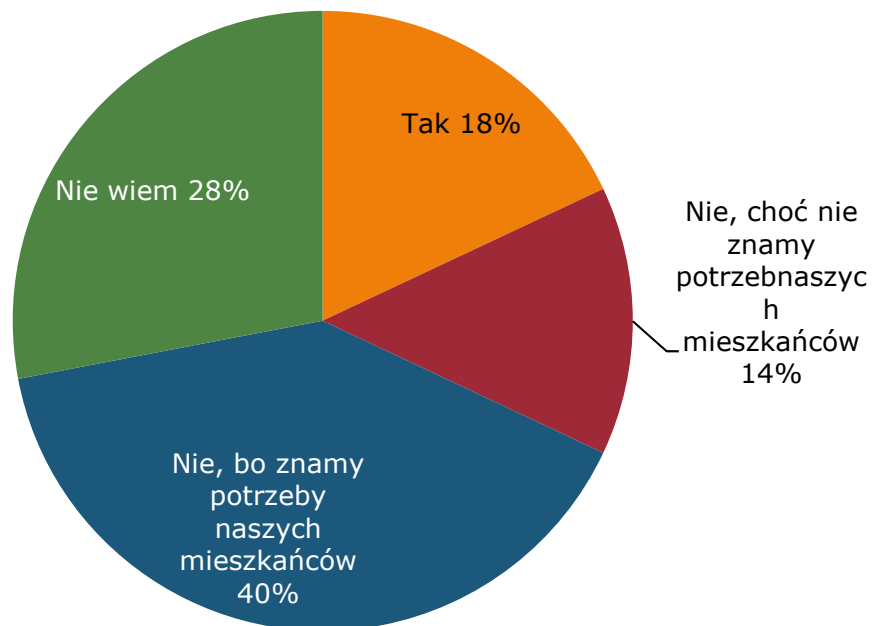

Czy w gminie przeprowadzono analizę zapotrzebowania mieszkańców na dostęp do Internetu?

Czy planuje się przeprowadzenie takich badań?

Ile mieszkańców Państwa gminy ma dostęp do Internetu?

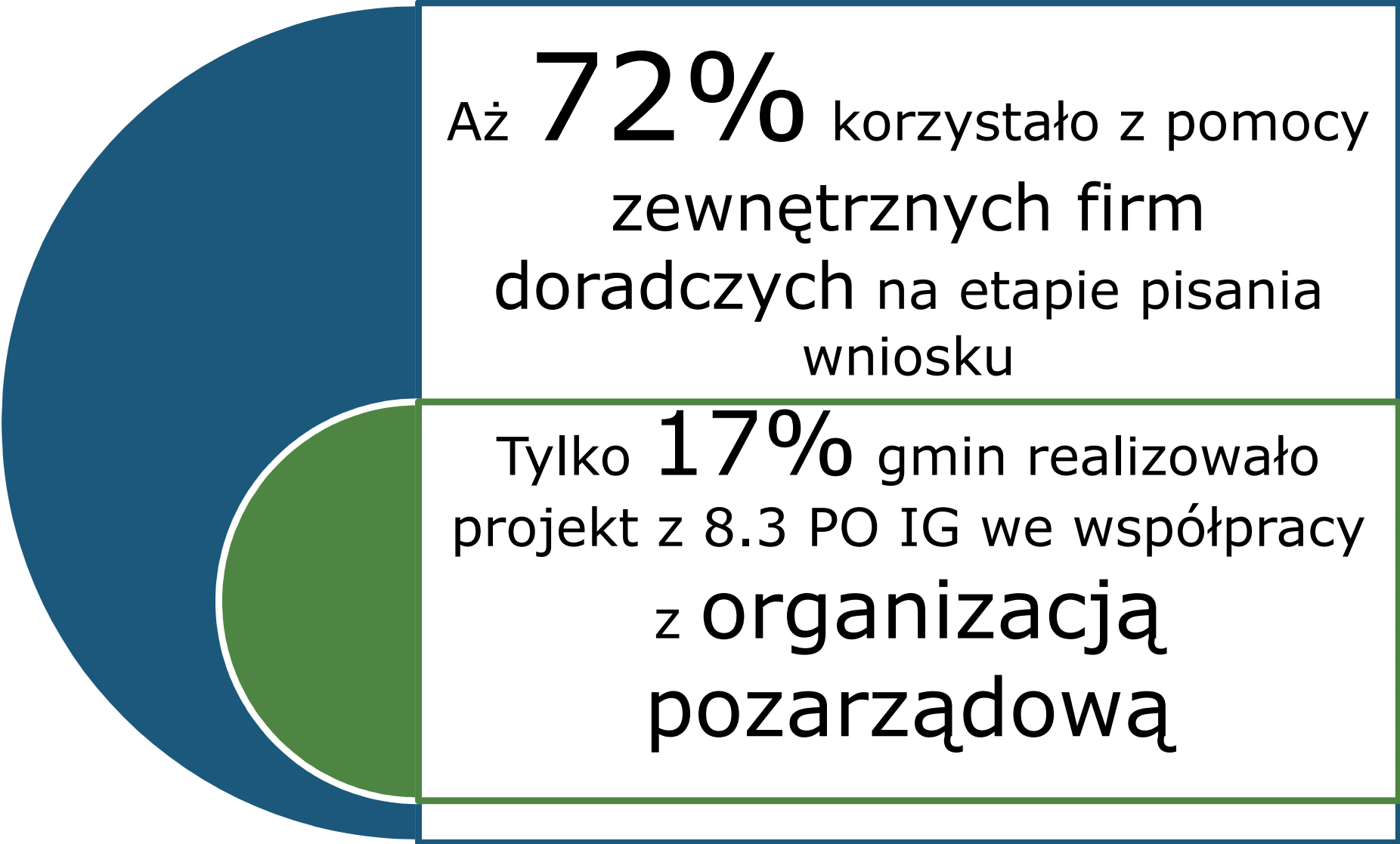
Rezultaty badania

Charakterystyka gmin
realizujących projekty 8.3 PO IG

Województwa, w
których **żadna**
gmina nie
zrealizowała
projektu z 8.3 PO
IG:

- Pomorskie
- Dolnośląskie
- Świętokrzyskie
- Łódzkie
- Lubuskie

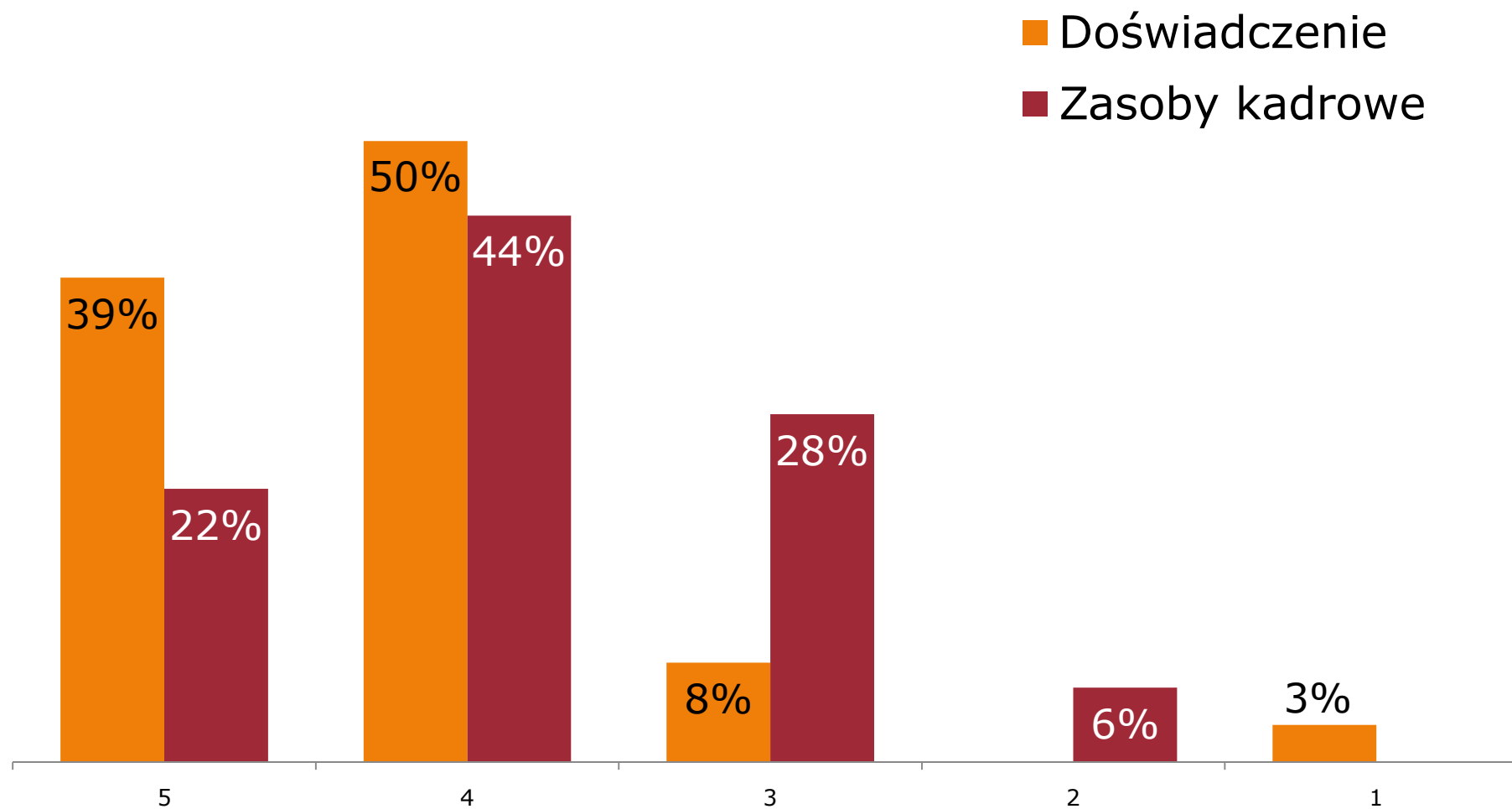

Aż **72%** korzystało z pomocy
zewnętrznych firm
doradczych na etapie pisania
wniosku

Tylko **17%** gmin realizowało
projekt z 8.3 PO IG we współpracy
z organizacją
pozarządową

Ocena przygotowania gmin realizujących projekty w ramach 8.3 PO IG

Bariery w realizacji projektów 8.3 PO IG

możliwość zmniejszenia się liczby uprawnionych do pomocy wskutek poprawy sytuacji beneficjenta końcowego

skomplikowane procedury przetargowe

problem ze zrekutowaniem grupy docelowej

trudności w rozliczaniu projektu

trudności z dostawą Internetu

trudności w kontroli nad przekazanym sprzętem

trudności w utrzymaniu płynności finansowej

Wnioski

Choć ponad 80% gmin
słyszało o możliwości ubiegania
się o środki w ramach 8.3 PO IG,
to, **tylko 1/3** z nich zamierza
złożyć wniosek aplikacyjny.

obawa o pełne wykorzystanie
wszystkich środków
przeznaczonych w PO IG na
działanie 8.3 PO IG

Brak poważnych trudności

Gminy objęte badaniem, które realizują projekty w ramach działania 8.3 PO IG **nie napotykają** na trudności, które mogłyby grozić niepowodzeniem w realizacji założonych celów.

Główne bariery

możliwość
zmniejszenia się
liczby
uprawnionych do
pomocy

skomplikowane
procedury
przetargowe

problem z
rekrutowaniem
grupy docelowej

Wystarczająca wiedza

Potencjalni beneficjenci wsparcia w ramach działania 8.3 PO IG **mają w większości wystarczającą wiedzę** o działaniu i są zainteresowani pozyskaniem wsparcia mającego na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu

Powody zainteresowania

możliwość
uzyskania
wysokiego
wsparcia

odpowiedź na
realne potrzeby
mieszkańców

Niezainteresowani

Wśród badanych gmin były również takie, które **nie dostrzegają potrzeb wsparcia w zakresie świadczenia usług dostępu do Internetu.**

Powody braku zainteresowania

ryzyko odrzucenia wniosku na etapie oceny formalnej lub merytorycznej

realizacja innych projektów zbliżonych charakterem do 8.3 PO IG

Bariery

obowiązek
zapewnienia
5-letniej
trwałości
projektu

konieczność
zabezpieczenia
wkładu
własnego

obawy przed
sprzedaniem
sprzętu
komputerowego
przekazanego w
ramach
projektu

Arbitralny
wybór grupy
docelowej

Sposoby zwiększenia ilości składanych wniosków

złagodzenie kryterium trwałości efektów projektu

propagowanie dobrych praktyk gmin, które z powodzeniem realizują działania 8.3 PO IG

Rekomendacje

1

Działać w kierunku zapewnienia możliwości dostępu (także płatnego) do Internetu wszystkim, którzy mieszkają wewnątrz obszaru objętego Internetem.

Długofalowe przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu nie może być działaniem wyspowym, musi objąć jak największą część wspólnoty wiejskiej

2

Należy podjąć negocjacje z Komisją Europejską w sprawie zmiany definicji grupy docelowej działania 8.3 POIG na mniej rygorystyczną, pozostawiającą decyzje o skierowaniu wsparcia do decyzji władz samorządowych

Istotną barierą jest wybór grupy docelowej – gospodarstw domowych spełniających kryteria pomocy społecznej

3

Kontynuować działania promocyjno-informacyjne przy użyciu zróżnicowanych form promocji

Doświadczenie i umiejętności nie powinny wpływać negatywnie na skłonność do aplikowania.

4

Należy wdrożyć projekt systemowy uwzględniający m.in. szkolenia z zakresu przygotowania analizy finansowej, budżetu, oraz rozliczania projektu, skierowane zarówno do potencjalnych beneficjentów, jak i już realizujących projekty w ramach 8.3 PO IG

Największe kłopoty sprawia strona budżetowa, w szczególności analiza finansowa jako element dokumentacji wniosku o dofinansowanie

5

Należy uwzględnić **wsparcie eksperckie** dla gminnych analiz mających na celu określenie potrzeb mieszkańców w zakresie dostępu do Internetu.

Wiedza gmin na temat zagrożenia wykluczeniem cyfrowym jest więc często powierzchowna bądź oparta na zdroworozsądkowych podstawach

6

Należy promować zawiązywanie sieciowych połączeń między potencjalnymi beneficjentami, lokalnymi NGO, okolicznymi gminami oraz gminami, które mogą pochwalić się „dobrymi praktykami”.

Większość gmin realizujących projekty w ramach działania 8.3 PO IG czyni to samodzielnie.

7

Należy uruchomić systemowe działania wspomagające Beneficjentów projektów działania nie tylko w zakresie techniczno-organizacyjnym lecz także w zakresie **bazy wiedzy o zjawisku e-Integracji**, sposobach i metodach prowadzenia działań przeciwdziałających wykluczeniu cyfrowemu

Działania na rzecz e-Integracji nie mogą ograniczać się do zapewnienia dostępu do Internetu, lecz obejmować muszą pełne *spectrum* inicjatyw motywujących, uświadamiających i szkoleniowych.

Radostław Orszczyzyn

Instytut Socjologii Uniwersytetu w Białymstoku

 tel. +48504064851

 orszczyzyn@gmail.com

 www.soc.uwb.edu.pl

